

Marian Anczyk

Sprawozdanie z udziału w XXIII Europejskiej Konferencji Prezydentów Izb Adwokackich w Wiedniu w dniach 23-26 lutego 1995 roku

Palestra 39/5-6(449-450), 167-169

1995

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

■ Sprawozdanie z udziału w XXIII Europejskiej Konferencji Prezydentów Izb Adwokackich w Wiedniu w dniach 23–26 lutego 1995 roku

W dniach od 23 do 26 lutego br. odbyła się w Wiedniu kolejna już XXIII Europejska Konferencja Prezydentów Izb Adwokackich organizowana przez Austriacką Radę Adwokacką. Prezydent Rady – dr Klaus Hoffmann zaprosił na nią obok prezydentów krajowych izb – także prezesów zaprzyjaźnionych Izb z Berlina, Mediolanu, Budapesztu i Izraela. W Konferencji uczestniczyli także prezydenci znaczących organizacji adwokackich, jak International Bar Association, Union Internationale de Avocats, Fédération des Barreaux d'Europe, Conseil Consultatif des Barreaux Européens (CCBE), Association Internationale des Jeunes Avocats (AIJA), Worldpeace Through Law Center, Union des Avocats Européens, Law Society i wielu austriackich organizacji prawniczych. Zwyczajowo zaproszono także na konferencję ok. 40 byłych prezesów krajowych adwokatów, tworzących tzw. Senat Konferencji. W sumie w obradach, które odbywały się w Pałacu Forstel – brało udział ok. 120 osób z 32 krajów.

Obrady otworzył Prezes Austriackiej Rady Adwokackiej dr Klaus Hoffmann, który powitał przybyłych do Wiednia gości, a szczególnie serdeczne słowa skierował do inicjatora i długoletniego realizatora konferencji dra Waltera Schuppicha. Następnie udzielił głosu Prezydentowi CCBE Heinz Weilowi, który po wyrażeniu radości z przyjęcia Austrii do Unii Europejskiej, a jej adwokatów do CCBE, omówił dyrektywy tej organizacji adwokackiej przy Wspólnocie Europejskiej w sprawie osiedlania się adwokatów za granicą. Ujmując sprawę lakonicznie, dyrektywy zakładają obligatoryjny wpis adwokata z zagranicy na listę właściwej miejscowo izby Kraju Przyjęcia (*pays d'accueil*), okres próbny 3–5 lat, przez który zagraniczny adwokat mógłby wykonywać swój zawód stosując swój krajowy tytuł zawodowy. Nie przewiduje się sprawdzianu jego wiedzy o prawie Kraju Przyjęcia. Po okresie próbnym taki adwokat miałby wykazać fakt stałego wykonywania zawodu w Kraju Przyjęcia, co według autorów dyrektyw miałyby być równoznaczne ze stosownym zaznajomieniem z prawem miejscowym. Przy przyjmowaniu spraw klientów Kraju Przyjęcia – adwokat winien mieć na uwadze zasady deontologii, a w szczególności zalecenie, aby nie podejmować się spraw z dziedzin prawa nie znanych adwokatowi...

Po tym referacie delegaci przedstawiali zgodnie z programem obrad – po kolei – sytuację adwokatury swego kraju, ewentualną problematykę, nad którą pracuje itp. W związku z referatem Prezydenta Weila – Prezydenci względnie ich delegaci często nawiązywali do tematu osiedlania się adwokatów za granicą. Poglądy te nie były zgodne i tak niektórzy stali na stanowisku konieczności sprawdzenia wiedzy kandydata o prawie kraju zamierzonego osiedlenia (np. Austria, Niemcy, Luksemburg, Grecja) ograniczenia działalności adwokata zagranicznego do dziedzin prawa międzynarodowego, prawa wspólnoty europejskiej oraz prawa Kraju Pochodzenia (*pays d'origine*) (m. in. Polska) względnie obligatoryjności stałej współpracy z adwokatem kraju przyjęcia.

Według autorów dyrektywy – okres próbny ma wyeliminować składanie egzaminu jako warunku uzyskania prawa wykonywania zawodu w kraju przyjęcia, a który to tryb mógłby praktycznie uniemożliwić osiedlanie się za granicą, co jest sprzeczne z generalnym założeniem GATS. Liberalizm tej ostatniej konwencji nie był więc zgodnie popierany przez kraje Unii Europejskiej, co widoczne było także w wypowiedziach przedstawicieli Anglii czy Belgii, którzy mówili o trudnej sytuacji materialnej młodych adwokatów, nie mogących znaleźć godziwego zarobku z uwagi na duży napływ zagranicznych spółek adwokackich do ich krajów i przejęcie większości spraw z dziedziny *businesslawu*. Dziekan paryski natomiast pozytywnie ocenił prace CCBE w zakresie uregulowania spraw „etablissement” adwokatów za granicą. Podał on, że aktualnie działa w Paryżu ponad 700 adwokatów zagranicznych, którzy odgrywają coraz większą rolę w życiu zawodowego samorządu paryskiego.

Z innych wypowiedzi, można wymienić informacje delegatów z krajów postkomunistycznych, że liczba adwokatów w tych krajach wzrosła wielokrotnie na przestrzeni ostatnich lat (np. w Słowenii z 300 do 900, w Słowacji jest ich już 804), ale były także bardzo złe sygnały: na Litwie ustawą z 30 czerwca 1994 r. decyzje o wpisie na listę adwokatów wydawane są nie przez Radę Adwokacką – a przez Ministra Sprawiedliwości, podobny trend odnotowano także w Republice Czeskiej.

Włoski delegat wysoko ocenił rolę konferencji w procesie integracji europejskiej adwokatury i poinformował uczestników o przyznaniu dr. Schuppichowi pamiątkowego medalu. Delegaci Węgier i Słowacji mówili o spotkaniach prezesów izb adwokackich Grupy Wyszehradzkiej i Austrii, na których omawia się specyficzne problemy adwokackie i szuka się sposobów przyspieszenia przemian strukturalnych organizacji adwokackich, ich adaptacji do struktur ogólnoeuropejskich. Kolejne zebranie tej grupy ma zresztą odbyć się w tym roku, późną jesienią w Polsce.

Delegat Polski mówił o pracach legislacyjnych nad zmianą ustawy o adwokaturze i ustawy o radcach prawnych, o woli utrzymania dwóch samorządów, o koncepcji opracowania projektu nowej ustawy o adwokaturze, o ostatniej uchwale z 21 lutego br. obu tych samorządów w przedmiocie osiedlania się obcych adwokatów i radców prawnych w Polsce, a więc ograniczenia zakresu ich działalności i dążenia do uzyskania głosu decydującego przez samorzady w koncesjonowaniu i kontroli zagranicznych adwokatów.

Raporty delegatów zajęły wiele czasu, ale wykazały różnorodność warunków działalności adwokatów europejskich i długą jeszcze drogę ich integracji.

Drugim tematem konferencji była odpowiedź na pytanie: kim ma być adwokat, czy człowiekiem prawa, czy człowiekiem interesu? I tu zdania były bardzo podzielone. Niektórzy stali na gruncie godności zawodu i unikania jego komercjalizacji (np. Chorwacja), inni zaś wyrażali pogląd (np. Finlandia), że adwokat może zajmować się czynnościami prawno-ekonomicznymi, bo tego wymaga istniejąca konkurencja prawna na rynku prawniczym oraz wszechstronność usług dużych spółek adwokackich. Dyskusja została ograniczona do kilku wypowiedzi z przyczyn czasowych. Podsumował ją prezydent Hoffmann, który przypomniał zebranym, że w naszej działalności nie możemy zapominać o człowieku, którego interesów bronimy od zarania, a dopiero w drugiej kolejności możemy zajmować się obroną interesu osób prawnych.

W przerwie obrad uczestników obrad przyjął w swej siedzibie Kanclerz Austrii dr Franz Vranitzky, to samo uczynił Minister Sprawiedliwości dr Nicolaus Michalek. Natomiast Austriacka Izba Adwokacka podjęła gości na bankiecie w pięknym Pałacu Pallavicini. W sobotę wieczorem goście mieli możliwość uczestniczenia w niezwykle eleganckim, tradycyjnym Balu Prawników, który odbywa się zawsze w salach Hofburga z udziałem najwyższych dostojników austriackich, ambasadorów wielu krajów oraz licznych prawników austriackich.

Marian Anczyk